

Tālmācība – izglītības ieguves neklātienas formas paveids

Latvijā tālmācības efektivitāte ir pierādītā augstākajā izglītībā. Savukārt vidējā izglītībā Rīgas Tālmācības vidusskola (RTV) ir pionieris. Mēs esam vienīgā tālmācības vidusskola Latvijā (vienīgā akreditētā vidusskola Baltijas valstīs), kas piedāvā iegūt gan pamatzglītību, gan vidējo izglītību tikai tālmācībā. Rīgas Tālmācības vidusskola ir privāta mācību iestāde, tādējādi par mācībām audzēkņiem ir jāmaksā pašiem, bet, no otras puses, ieguldītā nauda savā izglītībā viņiem atmaksājas skolas piedāvātajā attieksmē un nodrošinātajā komfortā. RTV audzēkņi mācas ar prieku, jo to viņi dara tad, kad viņi var. Tas nenozīmē – kad grib. Katram audzēkņim ir izveidots individuāls mācību plāns, kuru viņš īsteno sev vēlamā laikā, bet atbilstoši viņa dzīves ritmam un ievērojot IZM prasības.

Skola ir izveidota, pamatojoties uz manu personīgo pieredzi, strādājot Biznesa vadības koledžā (BVK) par projektu vadītāju un lektori, kur, piedāvājot studēt tiem tautiešiem, kas dzīvo un strādā Īrijā vai Anglijā, arī sapratu, ka bieži vien viņiem nav iegūta vidējā vai pat pamatzglītība. Liekot lietā savu sešu gadu iegūto pieredzi, strādājot BVK, kura ir vienīgā koledža Baltijas valstīs un piedāvā iegūt pirmā līmeņa augstāko profesionālo izglītību tālmācībā, tika dibināta RTV. Tādējādi RTV savā ziņā ir dibināta uz BVK bāzes un pieredzes.

Protams, ka tika apzināta arī kaimiņvalstu pieredze tālmācībā, kā arī noslēgts sadarbības līgums. Baltijas valstīs vēl bez RTV tālmācībā tiek organizētas mācības Viļņas Ozas vidusskolā, kur kopš 2006. gada ar Eiropas Savienības līdzekļu atbalstu izveidotas tālmācības klases audzēkņiem no 7. līdz 12. klasei. Katrai mācību stundai ir izveidots elektronisks mācību fails, ko audzēkņis var apgūt patstāvīgi. Skolas tālmācības programmas nav akreditētas; tas nozīmē, ka RTV ir vienīgā akreditētā tālmācības vidusskola ar akreditētām mācību programmām Baltijas valstīs! Esam kaut

kur aizsteigušies priekšā! (Informācija uz 2010. gada sākumu.)

Ja pirms gada, kad radās doma dibināt tālmācības vidusskolu, biju pārliecināta, ka skolas mērķauditorija būs tautieši, kuri ir izbraukuši no Latvijas, tad šodien varu jums apgalvot, ka tālmācība drīz kļūs par ikdienu un neatņemamu izglītības ieguves veidu.

Mācību process

Tālmācība ir patstāvīgais mācību process, kas tiek papildināts ar:

- Klātienes grupu konsultācijām. Klātienes grupu konsultācijas notiek vienu reizi mēnesī, sestdienās. Vienas klātienes grupu konsultācijas ilgums vienā priekšmetā ir 90 minūtes. Audzēkņiem tiek piedāvātas klātienes grupu konsultācijas no 1 līdz 3 reizēm katrai klasei viena mācību priekšmeta ietvaros viena mācību gada laikā. Klātienes grupu konsultācijas tiek organizētas kā diskusijas, grupu darbs, aktīva domu un pieredzes apmaiņa, testi, pašpārbaudes uzdevumi, paškontroles testi vai kontroluzdevumi, kuri paredzēti audzēkņu zināšanu pašpārbaudei, kas padziļina izpratni un palīdz risināt neskaids

ros jautājumus. Konsultāciju apmeklējums ir brīvprātīgs.

- Klātienes individuālām konsultācijām. Par klātienes individuālo konsultāciju norises laikiem audzēkņis var vienoties ar izglītības iestādi, ievērojot izglītības iestādes piedāvāto grafiku. Konsultāciju apmeklējums ir brīvprātīgs.

- Individuālām neklātienes konsultācijām ar interneta starpniecību (piemēram, izmantojot programmu Skype). Klātienes grupu konsultācijas visos mācību priekšmetos ir ierakstītas video, tās var noskatīties www.talmacibasvsk.lv, izmantojot katram izglītojamajam piešķirto pieejas lietotājvārdu un paroli, ielogojoties mācību vidē RTV – klase. Par individuālo neklātienes konsultāciju norises laiku audzēkņis var vienoties ar izglītības iestādi, ievērojot izglītības iestādes piedāvāto grafiku (semestrī).

Klātienes konsultācijas notiek tikai reizi mēnesī, sestdienās. Tātad audzēkņi pamatā mācās patstāvīgi, izmantojot noteiktos mācību līdzekļus un RTV izstrādātos elektroniski pieejamos tālmācības papildmateriālus un videomateriālus katrā mācību priekšmetā. Tālmācības vidusskolas au-

dzēkņiem jākārto arī ieskautes un eksāmeni – gluži tāpat kā jebkurā klātienes vidusskolā.

Šī izglītības forma dod iespēju jebkuram cilvēkam jebkurā laikā jebkuros ģeogrāfiskajos platuma grādos, kur vien pieejams dators ar interneta pieslēgumu, turpināt savu izglītības procesu. Jūs varat mācīties un iegūt pamatzglītību vai vidējo izglītību neatkarīgi no savas dzīvesvietas. Jūs apgūstiet mācību programmu, izmantojot RTV e-klasi, mūsu mācību iestādes īpaši izstrādātos tālmācības papildmateriālus, klātienes grupu konsultāciju dienas.

Piedāvātās mācību programmas galvenokārt ir piemērotas tiem audzēkņiem, kuri spēj motivēt sevi pašmācībai un kuriem piemīt nepieciešamās spējas uzņemties neatlaidīgu darbu un mērķtiecīgi sasniegt rezultātu. Šī izglītības ieguves forma ir piemērota kā jauniem uzņēmīgiem cilvēkiem, tā pieaugušajiem, kuri vēlas ko būtiski mainīt savā dzīvē.

Tātad visbūtiskākais faktors auglīgam rezultātam ir tava personīgā attieksme. Galvenais ir apzināties, ka mācīties nekad nav par vēlu.

Galvenie resursi

Galvenais resurss ir laiks un iespēja mācīties jebkurā pasaules valstī. Mūsu audzēkņis ir vecumā no 16 līdz 57 gadiem. Viņš ir jaunietis ar īpašām vajadzībām, ļoti grib mācīties, bet nevar katru dienu iet uz skolu sava paaugstinātā stresa, depresijas vai citas saslimšanas dēļ. Es esmu pārsteigta, cik daudzi jaunieši ir nespējīgi iet uz „parasto” skolu nevis tādēļ, ka negrib, bet tādēļ, ka nevar sava veselības stāvokļa dēļ! Citi aizbraukuši līdz savām ģimenēm, viņiem vēl nav tik laba valoda, lai mācītos vietējā skolā, tādēļ tālmācība ļauj bez pārtraukuma turpināt mācīties. Lai kur tu būtu, lai ko tu darītu. Fantastiski! Sportisti, modeles, karavīri, viņi jau zina, ko grib no šīs dzīves, tas nekas, ka viņiem ir tikai 17–18, bet viņiem ir tādi panākumi karjerā, par kuriem mēs varam tikai sapņot! Tad mūsu vismī-

ļākie un motivētākie studenti (jā, mēs viņus saucam tieši tā, jo viņi ir vecumā no 30 līdz 40), kas savulaik ieguva profesiju, bet bez vidējās izglītības; viņiem tālmācība ir vienīgā iespēja, jo visbiežāk viņi ir sabiedrībā pazīstami uzņēmēji, kuri nevar atļauties 3 reizes nedēļā no 18.00 līdz 21.00 sēdēt vakarskolas skolā. Viņi mums ir tik pateicīgi! Vienīgais, ko viņi lūdz, – nodrošiniet konfidencialitāti! Tādi ir mūsējie! Jautājums, vai tālmācība ir vajadzīga? Sen, vismaz 5 gadus atpakaļ! Tagad tā ir, un uzskatu, ka pietiekami augstā līmenī, lai pēc gada mērotos ar vidējiem mācību sasniegumiem ar parastajām vidusskolām, par vakarskolām nemaz nerunājot, tā drīz būs pagātne. Mūsu audzēkņis nav tik bagāts, lai tērētu savu laiku, sēžot skolas solā, toties viņš ir tik mērķtiecīgs un motivēts, ka zina, ka ieguldītie līdzekļi viņam atmaksāsies ar sen nerealizētu sapni. Diplomu par augstāko izglītību, jo savulaik neiegūta vidējā izglītība ir sāpe, kurai šobrīd ir risinājums – mūsdienīgs, elastīgs un atvērts. Tāda ir tālmācība! Vilinoši? Jā, gribu akcentēt, ka tiem daudzajiem tūkstošiem skolēnu, kuri šobrīd ir skolas vecumā, visbiežāk – vecāku aizgādībā, uz skolu būs jāiet arī turpmāk, pie tam – katru dienu! Kāpēc? Tādēļ, ka šī izglītības forma ir piemērota tiem, kuri ļoti agri ir uzsākuši savu profesionālo karjeru vai ir nedaudz ārpus skolas vecuma. Jā, tev ir jābūt ļoti motivētam, mērķtiecīgam un atbildīgam, jo tu pats esi sava laika un laimes kalējs!

Protams, mūsu augsti kvalificētais pedagogs sastāvs. Jo tas, ka konsultācijas notiek sestdienās vai pedagogu brīvajā laikā, mums nodrošināja iespēju piesaistīt Latvijā, gribētu ļauj bez pārtraukuma turpināt mācīties. Tāds ir arī akreditācijas komisijas atzinums.

Mūsu metodiskais atbalsts un RTV e-klase, kas nodrošina individuālu attieksmi un kontroli.

Jā, visa kolektīva optimisms, atvērtība un paties prieks palīdzēt. Mēs

esam tāpēc, ka esam jums vajadzīgi. Tas ir abpusējs gandarījums.

Vai tālmācība varētu kļūt par Latvijas eksportu?

Ņemot vērā manu pieredzi tālmācībā, kāpēc ne?! Mūsu skolas mērķauditorija ir jaunieši, kuru vecāki izbraukuši no valsts vai kuri paši ir devušies līdz savām ģimenēm ārpus Latvijas; arī tie, kam darba gaitas jāuzsāk jau skolas vecumā, un cilvēki, kam ir veselības problēmas, jaunās māmiņas, sportisti un tie, kas nevar atļauties iet uz skolu katru dienu, jo ir agri uzsākuši savu profesionālo karjeru kādā modeļu agentūrā, dienestā vai kādā mākslas jomā, kas paredz biežus komandējumus. Kā arī šī iespēja ir lielisks risinājums tiem, kas savulaik mācījušies arodskolā vai profesionālā vidusskolā, taču to nav pabeiguši vai paralēli profesijai nav ieguvuši vidējo izglītību.

Tādēļ netieši varam teikt – jau eksportējam. Ja nopietni, tad tā ir nākotne, pie kuras šodien jau aktīvi strādājam. Bez mērķtiecīga darba jau brīnumi nenotiek! Uzskatu, ka mūsu tālmācības piedāvājums pamatzglītībā un vidējā izglītībā ir ar augstu konkurētspēju un vitāla tagadnes nepieciešamība.

Esmu gandarīta, ka varu Latvijas izglītības sistēmai dot savu pieredzi un mūsu latviešiem sen vajadzīgu izglītības formu. Būt pirmajiem ir liela atbildība, bet arī liels gandarījums! (Uz tālmācības skolas akreditāciju pretendēja arī vēl viena skola LV, bet to iegūt – vismaz šogad – neizdevās. Jā, tas bija liels un smags darbs, kas ne visiem ir pa spēkam. Ar to mēs varam lepoties!) Visgrūtāk ir mainīt sabiedrības attieksmi, bet runā, ka izdzīvos tie, kas spēs pieņemt pārmaiņas gan apkārt notiekošajā, gan pārmaiņas savā domāšanā. Un šobrīd mēs visi dzīvojam pārmaiņu laikā. Mēs taču gribam dzīvot skaisti?! Aicinu pieņemt šīs pārmaiņas arī izglītības sistēmā!

Ilze Kalniņa,
Rīgas Tālmācības vidusskolas direktore

**Izglītība
Kultūra**

Laikraksts „Skolotāju Avīze”
iznāk no 1948. gada 1. janvāra,
no 1990. gada 1. janvāra ar nosaukumu
„Izglītība”,
no 1994. gada 6. janvāra ar nosaukumu
„Izglītība un Kultūra”.

Nedēļas laikraksts “Izglītība un Kultūra”

Izdevējs: SIA “Izdevniecība IKK”
Vienotais reģ. Nr. 40003650634
LR UR masu informācijas līdzekļa
reģ. apl. nr. 00070131

Redakcijas adrese:

Marijas ielā 2, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 67357585, fakss: 67357584
e-pasts: redakcija@izglitiba-kultura.lv
www.izglitiba-kultura.lv

Galvenā redaktore: Violeta Brenčeva
Tālrunis: 26002264

e-pasts: violeta@izglitiba-kultura.lv

Reklāmas un mārketinga vadītāja: Ilze Šulta
Tālrunis: 67357585

e-pasts: reklama@izglitiba-kultura.lv

Korektore: Rita Elstiņa
e-pasts: redakcija@izglitiba-kultura.lv

Maketētāja: Daiga Dzene
e-pasts: redakcija@izglitiba-kultura.lv

Izdevējs: tipogrāfija „Mūkusala”. Tirāža: 2000.

Abonēšanas indekss: 1092

Pārpublicēšanas vai citēšanas gadījumā atsauce uz „Izglītība un Kultūra” obligāta. Publikācijās paustais viedoklis ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.